190. številka. Trst, v petek dne 22. avgusta 1902. Tečaj XXVII.

„EDINOST"
izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4 uri popoludne.

Naročnina znaša:
za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se dobivajo posamezne številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stot. (4 nvč.)

Telefon štv. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost" za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslans, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia štv. 12. **Upravništvo in sprejemanje inseratov** v ulici Molin piccolo štv. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik. Lastnik konsorcij lista „Edinost". Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost" v Trstu.

K poglavju „regnicoli".

(Dopis iz trž. okolice.)

II.

Videli smo torej, kaki nameni silijo laško gospôdo, da bi odpravili naše delavce in da bi jih nadomestili z onimi iz Italije. A je še nekaj, kar nam kaže te gospode v še drugačni luči.

Slovenski delavec je državljan iste države, h kateri spada tudi Trst. Ko je bil še ta slovenski delavec otrok, plačeval je že oče od njega davke isti državi, kamor spada Trst. Oče tega sina plačeval je državi, h kateri spada Trst, davke od kruha, katerega je jedel ta sin, oče od tega sina plačeval je davke tej državi od strehe, pod katero je spal ta sin. In sin je vzrasel, vzeli so ga k vojakom. Oče, kateri je že toliko davkov plačal za svojega sina, dati je moral še sina državi k a k o r d a v e k. In ta sin je tri — štiri leta služil v vojakih, kjer je moral sam nositi to težko breme davka! V vojakih, kjer je bil morda tudi ranjen, v vojakih je toliko pretrpel za državo, v vojakih je služil državi, h kateri spada Trst! In ko je doslužil vojaška leta, napotja se tja, kamor je prišlo že toliko njegovih davkov in p r o s i z a d e l o! A tu, tu na tržaškem magistratu g a o d g a n j a j o i n j e m l j e j o r a j š e t a k e g a, k i n i p l a č a l š e n i č z a t o d r ž a v o — j e m l j e j o r a j š e l a š k e g a p o d a n i k a.

Je-li to prav, je-li to pravično?! Še ko smo bili otroci, pravili so nam, da plačujemo davke državi za to, da ona skrbi za red, da ona skrbi, da se ne godi nikomur krivica itd. itd. Ali gruče laških podanikov po tržaških ulicah in prepadeni obrazi izstradanih slovenskih delavcev nam pričajo, da naši učitelji niso umeli prav te stvari...!

Te vrste gotovo ne spreobrnejo laških gospodov na magistratu in bržkone tudi ne napravijo posebnega utisa na gospode na namestništvu. Spremembo pa vendar lahko le provzroči — tržaško prebivalstvo in sicer, da voli za občinske svetovalce, samo take može, ki bodo skrbeli, da bodo najprej domačini dobivali kruha! In še-le potem, če bo kruha preostajalo tudi za druge, naj ga, v božjem imenu, dobivajo tudi drugi.

A še na nekaj ne smemo pozabiti. Na tisoče in tisoče je v Trstu laških delavcev, regnicolov, ki delajo tu, svoje družine imajo pa v Italiji. Ti delavci stradajo tu, svoje prislužene denarje pa pošiljajo v Italijo in z denarjem, ki so si ga prislužili v naši državi, redé v Italiji svoje sinove, ki bi prišli v slučaju vojne nad nas kakor naši sovražniki. Gospôda na magistratu redijo torej take ljudij, ki bi nam znali biti nevarni usodnega dne. In naša pre — slavna vlada mirno gleda vse to. Naš slovenski delavec pa živi v tej državi, kamor spada Trst, naš slovenski delavec pa ima v tej državi svojo družino, naš slovenski delavec pije in jé v državi in pomaga na ta način, da živé še drugi, od katerih kupuje svojo pijačo, hrano, obleko, streho itd.! Naš delavec pomaga torej drugim ljudem v Trstu, v naši državi, da morejo tudi drugi živeti, medtem pa, ko laški delavci pomagajo le onim v Italiji! In ko je laški delavec sit našega kruka, gre čez mejo, a naš ostaja vedno tu, ženi se in daja naši državi sinove, ki zopet plačujejo davke — v denarju in krvi — jedino le tej državi, kateri so jih plačevali tudi njihovi očetje.

In če naš tržaški magistrat podpira take delavce, ki pošiljajo denar čez mejo, ne dela-li on veliko škode naši državi, ne dela-li on veliko škode vsem trgovcem v Trstu?! Niso-li prav oni, ki podpirajo laške »regnicole« v Trstu, največi nasprotniki občega blagostanja v našem mestu tržaškem? — In naša pre — slavna vlada molči k vsemu temu!!

Zatorej skrbimo, da dosežemo, kar želimo vsi. In da bo naša moč vsak dan veča, da spravimo v mestno hišo samo take ljudi, ki bodo najprej skrbeli za nas in ne za laške podanike — v t o n a m j e n a j p r e j t r e b a s l o v e n s k i h š o l v T r s t u. Jedino s pomočjo slovenskih šol, katere pa si moramo sami priboriti in bodi si tudi z najodločnejem nastopom, pridobimo v Trstu tako moč, da bodo sedeli v mestni hiši svetovalci, ki bodo skrbeli najprej za nas in naše naslednike — ne pa za take, ki so nam le v nadlego in škodo!

— ar.

Za slovensko bogoslužje.

Interpelacija posl. **župnika Andrijčića** v deželnem zboru istrskem.

Osem je danes liturgičnih jezikov, zakonito uvedenih in v navadi, s katerimi se v rimsko katoliški cerkvi opravljajo sveti čini, ali nijeden njih ni bil od rimskih Prvosvečenikov svečano proglašen takovim in uveden, kakor staroslovenski jezik. Ali to pravo je bilo podeljeno n a r o d u s a m e m u, pak se narod naš ponaša žnjim in je ljubosumen na nje.

1. Ko sta sveta brata Ciril in Metod bila poklicana v Rim, da se opravičita, ker sta uvedla v bogoslužje staroslovenski jezik, spregovoril je sv. Ciril pred Hadrijanom P. P. II. in pred rimskim svečeništvom:

»Siquidem si quivissem illi populo aliter aliquomodo ut ceteris nationibus subvenire in lingua graeca vel latina, omnino quae reprehenditis non sanxissem; sed quia idiotas viarum Dei totaliter reperiens eos et ignaros, solum hoc ingenium almiflua S. Spiritus gratia cordi meo imperanti comperi, per quod etiam Deo innumerosum populum acquisivi«.

A Hadrijan II. ne le da je brata pohvalil, ampak je tudi odobril staroslovensko liturgijo ter sv. Metoda postavil pastirjem vseh Slovanov, pisoči Kocelu:

»Non tibi tantum sed omnibus partibus illis Slovenicis mitto illum magistrum«. Ivan PP. VIII. piše l. 880 Svatopluku: »Litteras sclavonicas jure laudamus et in eadem lingua Christi Domini nostri praeconia et opera ut enarrentur jubemus«. Inocent PP. IV. potrjuje in odobrava glagoljico v pismih na škofa senjskega in krčkega l. 1248. in 1252. izrekom: »attendentes quod sermo rei et non res est sermoni subjecta«.

Prvi staroslovenski misal je bil po nalogu sv. Stolice dotiskan v Rimu v drugi polovici 15. stoletja, drugi v prvi polovici 16. stoletja, a ko se je l. 1625 čutila potreba novega misala, pisala je sv. Kongregacija de Prop. Fide nunciju na Dunaj, ne bi se-li na Reki v tiskarni Ferdinanda II. dale tiskati glagoljske knjige:

»Avendo S. M. molti sudditi di tal lingua, che delli detti libri hanno bisogno». Po nalogu Urbana PP. VIII. od 29. aprila leta 1631. dotiskan je tretji glagoljski misal: »na spasenije dušan Hristovih vernih suštih na teh stranah, na upotrebljenije i blagoudobije tehžde Hristovih vernih«. Istotako so bili po nalogu Sv. Stolice tiskani glagoljski misali l. 1706. in l. 1741. Benedikt PP. XIV. piše l. 1754. v encikliki »Ex pastorali munere«, da je to pravo bilo poznato: »Fideli ac religiosae Nationi Illiricae«.

Sv. zbor de Prop. Fide piše leta 1804. osorskemu škofu Rakamariću, naj si prizadeva, da se staroslovenščina vzdrži in ohrani »ad onore della nazione«. Lav PP. XIII. v enciklici »Grande Munus« piše: »Sicut Augustinum ad Britannos aliosque persaepe ad alios: sic etiam apostolici numeris apud Slavoniae populos abenuli facultatem Cirillo et Methodio viris sanctissimis concesserunt Romani Pontifices... Demum hinc (e Urbe Roma) est usus slavonici sermonis in ritibus sanctissimis impetratus«. Kardinal Bartolini, ki nam je v svojih »Memorie« dal po višem nalogu službenega tolmača enciklike »Grande Munus«, piše: »Metodio continuando la missione affidatagli dal S. P. Adriano II. di tutti gli Slavi...»

Da je to pravo dano n a r o d u, potrjuje nam sledujič odloka sv. Zbora za obrede od 18. februvarja 1892. Leta 1893 je dala sv. Stolica dotiskati novi »Missale Slavonicum characteribus glagoliticis«, v katerem se nahaja hvaljena odloka Urbana PP. VIII., ki je bil dal tiskati tudi hrvatski Ritual, kakor istotako slavno vladajoči Lev XIII. Kar je rečeno o Missalu in Ritualu, reci o Breviaru.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 22. avgusta 1902

Sprememba na namestništvu v Trstu. Včeraj smo bili obljubili, da se danes pobavimo z izvajanji v listu »Südsteierische Presse« o tem predmetu. Mariborski list sodi o stvari seveda še posebno z našega narodnega stališča. Vendar sodimo, da ustrežemo bolje svoji nalogi kakor kroništi, ako zabeležimo prej druge neslovenske med tem došle nam izjave ter odložimo one v »Südsteierische» za prihodnjič.

V vojaških krogih mnogo čitani list »Reichswehr« je prinesel v svojem večernem izdanju od 20. t. m. dopis iz Trsta, v katerem izvaja dopisnik, da krivda na resnično žalostnih odnošajih v Trstu ne leži toliko na namestništvu, kolikor na tržaški redarstveni oblasti. Materijal spisov o dogodkih februvarja, kateri materijal je imel v rokah preiskovalni odsek poslanske zbornice, da je podal žalostno sliko, kako si na tržaški policiji ne vedo sveta in kako slabo informacijo imajo. Vsa uredba tržaškega policijskega ravnateljstva da je pomanjkljiva in zastarela. To pa da je umevno, ako vemo, da je bilo mesto tržaškega policijskega ravnatelja v prejšnjih letih le neka vrst sinekure za starejše, zaslužne uradnike, ki pa so že postali bolj komodni. Tudi glede uradniškega in stražarskega materijala da bi bilo mnogo želeti. Pred vsem naj bi si isti pridobil spoštovanje pred prebivalstvom. Značilno da je to, da mlade sposobne moči, vstopivše na tržaški policijski direkciji, hitro iščejo službe

---

PODLISTEK 78

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal **Josip Evgen Tomić**; prevedel **Radi.**

Drugi del.

II.

Druzega dne je že prišel poklicani zdravnik v Orlovac; no, kako priti do Melite?.... Ga-li ona pusti k sebi? Zdravnik je poskusil srečo in poslal k grofici sobarja s svojo karto in s poročilom, da bi se jej rad poklonil .... In evo čudo, ona mu je dovolila to.

Zdravnik je bil celo uro pri Meliti, a ves ta čas ga je čakal Branimir v svojih sobah z največo nestrpljivostjo. Naposled je prišel.

»Kaj je torej?« je vprašal Branimir zdravnika, na čegar obrazu se ni moglo nič opaziti, kar bi moglo človeka vznemiriti.

»Grofica je bolana«, je začel razkladati zdravnik, »težko bolana, ali ne nevarno..... Imamo posla z redkim slučajem..... Njena bolezen se imenuje v medicinski vedi »možganska neurosis«.

»Brez dvoma v zvezi z njenim stanjem?« je primomnil Branimir.

»Morda tudi, ali ne da mora biti«, je odgovoril zdravnik. »Sirota mnogo trpi..... razdraženost njenih živcev je kolosalna.

»Kaj naj storim torej?«

»Prvo je, da greste vi preč!.... Ona vas ne more trpeti, ne more slišati vašega glasu... To je posledica njene bolezni, njen karakter«.

»Naj jo jaz zapustim samo?«

»Grofica želi, da brzojavite po baronico Elo... ona si jo želi pri sebi.

»Naj bo!« je rekel Branimir s vzdihljejem, a na obrazu mu je bilo videti izraz boli in duševne potrtosti. Zdravnik, ki je zapazil to, ga je umiril, da grofičina bolezen je prehodne narave in da mine, če ne prej, gotovo z njenim sedanjim stanjem.

Tretji dan je bila Ela že v Orloveu, a isti dan je odpotoval Branimir v Zagreb. Od Melite je vzel slovo pismeno z nekoliko srčnimi besedami na svojej vizitki.

III.

Branimir je potrpežljivo prenašal svoje prognanstvo iz zakonske zveze. Delal je pridno v denarnih zavodih, kjer je bil član upravnega sveta, pregledoval z največo točnostjo knjige o svojih poslovih in podjetjih, delal si je beležke in sestavljal bilance, dopisoval skoro vsak dan z ekonomskim upraviteljem v Orloveu in se obveščal o grofičinem stanju. Upraviteljeva poročila o tej stvari niso se glasila ni malo povoljno. Upravitelj je poročal, da grofica ne hodi nikamor, da trpi često grozne boli, a tudi razdraženost živcev da ni mnogo popustila.

Razun zdravnika, kateri je hišno tajnost vestno čuval, ni nihče drugi vedel za vzrok, radi katerega sta mlada soproga živela sedaj ločeno, da-si sta še-le nekoliko mesecev skupno preživela v zakonu. Niti grofu Slavomiru ni zaupal Branimir te rodbinske tajnosti. Ako ga je kak bližnji znanec vprašal, zakaj ni tudi grofica ž njim v Zagrebu, je Branimir omenil njeno stanje, v katerem je bila tedaj.

»Nečimurna je, do skrajnosti nečimurna«, je govoril tedaj tako, da so mu morali verovati, »pa želi, da je nihče ne vidi v njenem stanju. A ko se jej hoče samovati, tedaj je bolje, da ostaja na kmetih, v lepej prirodi in čistem zraku, nego li v mestu. Tako je odločila sama, a jaz mislim, da je ta njen odlok dober«.

Nihče ni imel povoda, da bi dvomil na Branimirovih besedah, ker je bilo vse, kar je pravil popolnoma verjetno in premišljeno. Bilo je ravno za časa, ko vsi premožnejši ljudje beže iz mesta v razna letovišča. Radi tega se je zdelo vsakomur, da je popolnoma naravno, da grofica letuje na krasnem imetju svojega moža v Orloveu.

Ob svojih poslih ni pozabil Branimir na Deli-dvor. Ko je prišel prvikrat tja, je komaj spoznal svojega tasta. Začel si je namreč pred mesecem barvati svoje osivele lasi in brke, katere so bile še bolj sive. Izgledal je seveda mlajši, ali za onega, ki ga je prej spoznal, je bil sedaj komična prikazen. Grofica Ana, katera je navadno odobravala vse, kar je delal njen Orfeo, je odobravala tudi to njegovo nečimurnost, govoré, da je vsak človek dolžan, kazati se svetu v čim prijetnejši sliki, bilo s kakoršnjim-koli sredstvom. Sebe je seveda izključevala iz tega pravila, ker ona je živela po svojih posebnih načelih družabnega življenja.

(Pride še.)

drugod, čim so spoznali razmere na direkciji.

Namestnik grof Goëss — tako zaključuje tržaški dopisnik v »Reichswehr« — pade po nemalem delu kakor žrtev nesrečne tržaške policijske uprave. Zato pa tudi sprememba v osebi namestnika ne zboljša desolatnih tržaških razmer, ako ne bo ista zvezana s temeljito reorganizacijo dosedanje policijske uprave. V interesu avstrijske stvari, ki bi sicer mogla trpeti v Trstu veliko škodo, bi bilo nujno želeti take spremembe. To so sicer res grenke resnice, katere pa treba povedati, da na merodavnem mestu še pravočasno spoznajo zlo in je morejo odstraniti.

Na povsem drugačno stališče glede vprašanja, koga obremenja krivda na tržaških razmerah, se postavlja »Reichswehr« v redakcijskem članku, ki ga prinaša v večerajšnjem zjutranjem izdanju. Tu izvaja, da je grof Goëss v Trstu, kjer je vendar veliko priložnosti za to, pozabil pokazati svoje vrline. Iredentisti da so jedini, ki verujejo v njegov talent. V Trstu treba močne roke in osrednja vlada da se je že naveličala čakati nadalje, da se grof Goëss izkaže. Misli se odreči sodelovanju grofa Goëssa, treba le najti drugo mesto za istega.

T r ž a š k i p r o b l e m j e j a k o v a ž e n v m o n a r h i j i. Isti sicer ni vedno na dnevnem redu, kajti poročanje je tako, da vesti o irredentističnih dogodkih ne prihajajo vsikdar javnosti do znanja. Ali ko je prišel kak večji dogodek, se kaže situacija toliko bolj problematično. Dogodki v februvarju so vrgli kričečo luč na polje, ki je jako ugodno za razvoj irredente. Ko je bil štrajk kurjačev že rešen, so nastopili drugi »destruktivni elementi«, kar pa je le lep opis za irredento. Zistem državnega nadzorovanja in predvidnosti je v Trstu slab in nezadosten. Ko je bil v februvarju vihar najhuji da je mestni svet se svojimi protesti proti vojakom in policiji razgreval prebivalstvo.

Italijanski poslanec Barzilai je na nekem shodu v Rimu obžaloval, češ, Avstrija da ne zamuja nobene prilike, da ne bi dušila patrijotičnih čutstev Tržačanov do — Italije. Na mestni hiši in drugih poslopjih v Trstu da so se razobešale črne zastave, pa ne za tržaške žrtve, ampak radi »gospodstva tujincev«, o čemer razumejo Italijani pripadnost Trsta k Avstriji.

Že tistikrat se je stavljalo vprašanje: kje je najviša politična oblast? Misliti se je moralo, da se grof Goëss noče izpostavljati, ker je preplemenit, da bi se spuščal z irredento, zato je bil moder, da jo je podcenjeval. On ni videl, kjer bi morali bdeti obe očesi. Ko je bilo slavje »Lega Nazionale«, ni hotel na veliki trg, da bi videl italijanske znake in da bi bil čul, kako so v mestni hiši vpili »Evviva Italia!« Vsem tem dogodkom nasproti da je stala le plemenita mirnost namestnikova. To pa je bilo vendar premalo celó tistim činiteljem objektivnosti (Pa ne da bi kdo mislil o tem na dra. Koerberja! Op. ured.) in začelo se je govoriti o odstopu grofa Goëssa.

Tu omenja »Reichswehr«, kako da nje gori citirani tržaški dopisnik vali vso krivdo na policijsko ravnateljstvo. »Reichswehr« pa meni, d a t u d i p o l i c i j e n i m o ž n o o d š t e t i o d p o g r e š k o v g r o f a G o ë s s a!

Kdo naj odgovarja — vsklika »Reichswehr« — za žalostne odnošaje na tržaški policiji?! Njemu je podrejena, on ima pooblastilo za reforme, od njega bi morala priti inicijativa! Dvojno je možno: ali grof Goëss ni videl desolatne sestave njemu podrejene institucije; ali pa je videl isto, a je bil preplemenit, da bi kaj storil. Obojno ne govori ugodno za grofa Goessa. Ne le policija, ampak ves objektivni zistem (Že zopet bo kdo mislil na gospoda Koerberja! Op. ured.), zistem poluzaprtih očij in trudne roke je vreden poštenega — konca. Tržaška tla so vroča in težavna — zaključuje »Reichswehr« —, ter zahtevajo takta in energije. Novi mož bo moral prinesti seboj obojno: umetnost diplomata in trdnost neuklonljivega, ki hoče napraviti red.

Češko nemški spor. Priprave za sporazumljenje med Čehi in Nemci vise tako rekoč v zraku. Vsakdo ve to, vsakdo čuti to, tako blizo so, da bi človek lahko kar z roko prijel. Ali nikdo ne ve nič konkretnega povedati. Znano pa je, da ljudje, čim manje vedo, tem več govore, ugibljejo, snujejo in delajo konjekture. O kolikih raznih načrtih se je že govorilo, po katerih hoče gospod Koerber priti do živega težavnemu problemu češko-nemškemu! Vsa ta poročila pa ostajajo veljavna ravno od danes do jutri. Faktično danes še nikdo ne ve — morda gospod Koerber sam tudi ne —; kako metodo si izvoli za svoje poskuse v nemško-češkem sporu, kaj in koliko hoče ruditi Čehom, da se potolažijo, in s čem misli tolažiti Nemce, da ne počno razgrajati oni, ker je nekaj nudil Čehom.

Nikdo ne ve ničesar pozitivnega.

Z jako originalno vestjo debitira češki list »Budivoj«: Češko delegacijo da mislijo naprositi, naj z uravnavo jezikovnega vprašanja počaka še eno leto. Zato bi jim dala vlada dragoceno nadomestilo na kulturnem polju. Cesar sam da pokaže z dvojnim činom, kako spoštuje Čehe, in sicer z dvema činoma politične nravi, prihajajočima iz prerogativ krone. Ta čina bosta, da-si eminentno politične nravi, taka, da Nemci ne bodo po njiju ni oškodovani, ni prikrajšani.

Tako »Budivoj«. Pripovedovanje je precej tajnostno, a ravno radi tega še posebno dvomljivo. Zabeležili pa smo je in pridodajamo le še . . . piko.

O položaju. Govori se, da se zasedanje državnega zbora prične še le početkom oktobra. Vladne predloge namreč še niso izgotovljene in pogajanja z ogrsko vlado napredujejo tako počasno, da skoraj gotovo ne bodo dovršena pred koncem septembra. Konferenca dra. Koerberja z načelniki nemških in češkim strank vršila se bo baje proti koncu septembra.

Vlada predloži že začetkom zasedanja zbornici proračun za prihodnje leto, ker želi, da bi bil do Božiča že rešen.

Podpredsednik mladočeškega kluba, dr. Stransky, imel je včeraj pogovor z drom. Koerberjem, kateri mu je baje izjavil, da ne misli ustreči »pretiranim« zahtevam mladočeških poslancev.

Pred kratkim je imel dr. Stransky govor, v katerem je izjavil, da se Čehi poslužijo najskrajnejše obstrukcije, ako vlada ne ustreže njih zahtevam.

Ali mora pasti vlada, ki v strahu pred nemško obstrukcijo zatira Slovane, ali se mora razgnati osrednji parlament in tako onemogočiti nemško obstrukcijo.

Židje na Ruskem. Harkovski guverner, knez Obolenski, ki je, kakor smo že svoječasno poročali, srečno utekel nekemu atentatu, pripelje se te dni v Petrograd. — Policijski podravnatelj Bešenov, ki je bil o tem atentatu ustreljen v nogo, pa se počuti že mnogo bolje in so zdravniki izjavili, da je že izven nevarnosti. Pravega napadalčevega imena sedaj še ni mogoče doznati.

Aretirali so tudi nekega židovskega dijaka, kateri se je pred atentatom pogovarjal z napadalcem.

»Harkovskija Vjedomosti« trdijo, da so Židje krivi ne samo atentata na harkovskega guvernerja, temveč vseh, posljednje čase dogodivših se atentatov in sploh vsega revolucijonarnega gibanja na Ruskem, kar smo sicer tudi mi že trdili pred časom na podlagi informacij, ki so nam bile došle direktno iz Rusije.

Uprav židovski značaj pa kažejo ruski Židje s tem, da se ne izpostavljajo sami in ne stavljajo svoje kože v nevarnost, marveč pošiljajo ruske dijake po kostanj v žerjavico.

Kdo bi zameril ruski vladi, ako skuša kolikor mogoče paralizirati delovanje židovskih pijavk, ki izsesujejo narod in ga tirajo v pogubo!

Seveda, ruskim Židom ni prav to; ravno tako malo prav je tudi Nemcem na Ruskem, ki so tesno zvezani s Židi!

Obžalovanja vredno pa je to, d a t u d i n e k a t e r i s l o v a n s k i l i s t i r a d i s e d a j o n a t e p r o t i s l o v a n s k e ž i d o v s k o - n e m š k e l i m a n i c e in mečejo blato na Rusijo zato, ker ista noče svojega naroda na milost in nemilost izročiti židovskim in nemškim pijavkam.

Burski poveljniki v Evropi. Botha, Dewet in Delarey imeli so včeraj posvetovanje s Krügerjem in z bivšimi burskimi delegati. Govori se, da se po Lukas Mayerjevim pogrebu izda spomenica.

Te dni se odpeljejo burski generali v London, kjer ostanejo osem dni, da opravijo važne posle. Botha se je včeraj odpeljal se soprogo v Bruselj, kjer ga je neštevilna množica navdušeno vsprejela in mu priredila presrčno ovacijo. — Bivši transvaalski predsednik Krüger bo bival tekom zime na Rivieri, kjer so se že najele tri vile zanj in za njegovo spremstvo.

Tržaške vesti.

Slovenski delavci — razmišljajte! Iz delavskih krogov nam pišejo:

Odkar je prišel v veljavo novi domovinski zakon, vsakdo je jel misliti na to, da si pridobi domovinstvo tam, kjer biva. Kdor ne umeje sam napraviti prošnje, obrača se do drugih, izlasti tudi do delavskih društev, ki imajo namen pomagati svojim udom v vsakem pogledu. V Trstu se je od naše strani razmerno mnogo storilo. Tako čitamo v listih zaporedoma. Čitamo pa tudi, kake sitnosti provzročajo pristojne oblastnije. Toliko čudneje se nam zdi, da se od strani socijalnih demokratov ne kaže nikako zanimanje za to važno stvar — ne na shodih, ne v njihovih glasilih. Mi vsaj se ne spominjamo, da bi bili kaj čuli o kakem delovanju socijalnih demokratov v tem pogledu. Pač pa čitamo zabavljanja dan na dan proti domovinstvu, češ: delavec nima nikjer domovine! Naravno je, da pod utisom takih naukov delavec ne pride do tega, da bi zahteval domovinstvo, čeprav si morda na tihem priznava včasih, da vendar bi ne bilo slabo, ako bi bil kje — doma z vsemi pravicami! Ali slednjič premaguje v njem vendar le vera, da njegovi voditelji morajo že vedeti, kako je prav, da-li je tega treba ali ne. Ta socijalistiška gonja v Trstu proti domovinstvu traja že dve leti. A nikdo ne more biti bolj vesel te gonje nego — t r ž a š k i m a g i s t r a t! Da-li pa je socijalni demokraciji ravno ta naloga, da goni vodovja na mline tako veleburžoazijske in vrhu tega slovenskemu delavcu toli neprijazne korporacije — o tem naj le razmišljajo naši slovenski delavci!

Pomanjkanje vode v Rojanu. Tržaški magistrat ne more trpeti, da bi bili okoličani v kakem obziru na boljšem, nego so meščani. V Rojanu je bil blizu tamošnje župne cerkve kaj dober vodnjak z izvrstno in mrzlo pitno vodo, ki ni zmanjkavala tudi v času največe vročine, tako, da Rojančani niso imeli povoda tožiti radi pomanjkanja pitne vode. Ali magistrat si je mislil bržkone, da to vendar ni prav, da imajo slovenski okoličani v Rojanu dovolj vode, medtem ko meščani vedno točijo solze, ker ne morejo točiti vode, katere nimajo.

Rojančani so toliko in toliko časa pili vodo iz dotičnega vodnjaka, bili so z vodo prav zadovoljni in nikoli se ni slišalo, da bi bil kdo obolel radi te vode; no, kljubu temu se je pred časom prikazala na vodnjaku tablica z napisom »Acqua inbevibile«, kar je imelo menda značiti, da je ta voda zdravju škodljiva. Ljudje se pa niso zmenili za te laške hijeroglife in so še nadalje pili vodo iz tega vodnjaka; in to toliko bolj, ker magistratu ni prišlo niti na kraj pameti, d a b i p r e s k r b e l z a d r u g o v o d o. Ker ni laška tablica nič pomagala, poslužil se je magistrat radikalnega sredstva in je vodnjak, kar meni nič, tebi nič — zasul!

Med tem so napeljali do rojanske cerkve vodovod, ali ta ima to malo pogreško, kakor oni vodnjak: da je namreč zasut. — Vodovod je, ali iztokov ni in tako so Rojančani zopet brez vode. V nadomestilo nekdanje vode iz vodnjaka in prihodnje vode iz vodovoda pa se dovažata za ves Rojan po dva soda vode na dan! In to naj bi zadostovalo za vse rojansko prebivalstvo! Gospoda na magistratu! Menda bo enkrat dovolj tega vašega gospodarstva!

Dajte nam potrebne vode, ali pa pustite nas, da bomo se svojim denarjem sami skrbeli za svoje najnujnejše potrebe! Pustite nam vsaj naše stare vodnjake na miru, če nam že nočete na drugi način preskrbljevati vode!

Ali pa mislite, da bi delali nečast italijanskim mestom po izstradani Italiji, ako ne bi bilo tudi gospodarstvo v našem mestu pristno italijansko t. j.: slabo skozi in skozi?! Kaj pa misli slavna primorska vlada? Ako nima tu več nikakega opravila in se ne sme umeševati v nobeno zadevo, potem bi bilo morda bolje, da bi se prihranili stroški za nje vzdrževanje; saj bi tržaški irredentisti morda lahko izhajali tudi samo z laškim konzulatom!

Jutri hočemo pa nekoliko pojasniti vprašanje o pravem vzroku zasutja prejšnjega rojanskega vodnjaka!

»Zahtevajmo slovenskih velikih šol v Ljubljani!« je naslov mali knjižici, katero je spisal pravnik g. R. Š e g a. Pisatelj želi, da bi ves slovenski narod spoznal potrebo po višji izobrazbi, da bi vsakemu Slovencu, bodi izobražen ali ne, prešla v kri in meso zahteva: D a j t e n a m n a z a j, k a r s t e n a m v z e l i, d a j t e n a m v s e u č i l i š č e v L j u b l j a n i! Na 14 straneh nam je g. Š. podal v jedrnatih besedah zgodovino našega vseučilišča in obrazložil natanjko, kako opravičene so naše zahteve. Nazadnje pa pisatelj predlaga, naj se po vsej Sloveniji prirejajo t a b o r i. Kakor je nekdaj na taborih oživela narodna zavest, tako naj se tudi sedaj na taborih razlega krepki glas zdravega ljudstva, po izobrazbi koprnečega slovenskega ljudstva, glas, ki bo segal tja do carske prestolice: S l o v e n s k o v s e u č i l i š č e v L j u b l j a n i h o č e m o i m e t i! Priprosto in jedrnato pisana knjižica, ki je namenjena nižim slojem, naj se razširi po vseh mestih in trgih, po vseh vaseh, po vseh kočah! Dobiva se pri g. L. Schwentnerju v Ljubljani, komad stane 4 stot., tisoč komadov skupaj pa 3 krone. — Le pridno po njej!

Resnici na ljubo. Pišejo nam: Večerajšnji »Indipendente« proslavlja nekdanje prošle čase, s čemer naj bi dokazal, da se še le v najnovejšem času dogajajo lopovski napadi na osebe na javnih ulicah. »Indipendente« meče krivdo na stvari, ki (po mojem mnenju) nimajo tu nikake krivde. Konstatirati moram marveč, da v zadnji čas v resnici ponehujejo taki napadi, ki so bili pred 25—30 leti v Trstu nekaj povsem navadnega!

Kedo si je upal pred 25—30 leti iti v nočnih urah čez staro ali novo Reno? Kedo bi si bil upal po takozvani Pegolati? Ne samo, da si meščani niso upali po omenjenih krajih, ampak je fakt, da si celó tedanje redarstvo ni upalo izpostavljati se tedanjim groznim »črnim«.

Gospôda pišejo za otroke, ker bi si drugače ne upali proslavljati onih nesrečnih in za Trst sramotnih časov!

Danes je naše mesto skoraj dvakrat veče, nego je bilo pred 30 leti, ali nočnih osebnih napadov ni niti deseti del od onih, ki so se dogajali pred 30 leti.

Razlika od tedaj do danes je torej v resnici ta, da se danes prijavlja precej n a m i š l j e n i h napadov, med tem, ko se pred 30 leti ni prijavljalo niti resničnih! In to iz strahu pred — še hujšim!

Z Openske električne železnice. Prejeli smo: Sinoči o mraku so šli štirje gospodje po novi železnici, ki vodi na Opčine tikom mojega stanovanja. Tu jih je vstavil inženir ter j h zavrnil osorno. Eden gospodov si je dovolil vprašanje do g. inženirja: da li je ta gospod — omikan človek? Inženir je seveda slovesno zatrdil, da je omikan človek. Drugi gospod je apostrofiral inženirja, da-li ta železnica nima stražarjev in pa tabel, ki bi opozarjale občinstvo?

Inžener je odgovoril, da so table in sicer v italijanskem jeziku! Na vprašanje enega gospodov, da li je res tako, da mora v Trstu sleherni človek znati nemški, in na izjavo, da mi zahtevamo table tudi s slovenskimi napisi, je odgovoril inžener, da je že trikrat prosil za tako veliko tablo. Potem so še vrnili vsi skupaj. Jaz pa sem gledal ta prizor skozi okno in sem zaploskal dotičnemu gospodu, ki se je potegnil za naš jezik. Le želeti je v interesu varnosti naših okoličanov, ga se prirede tudi table s slovenskimi svarili in opomini.

Vsakemu, kar mu gre. Vojaško veteransko društvo (staro) je doposlalo našemu »Del. podp. društvu« sledeči dopis:

Na »glavi« papirja je tiskano:

»Erster unter dem Protektorate S. M. des Kaisers stehender Militär-Veteranen-Verein von Triest und Umgebung«.

Pod tem nadpisom je pa opazka, ki je jako značilna za razmerje med obema veteranskima društvoma:

»ist nicht zu verwechseln mit dem neu geschaffenen — Verein«.

Posebno okolnost, da je med besedama »geschaffenen« in »Verein« nekaj prostora prelepljenega s koščekom papirja, preko katerega je potegnena črta, je velepomembna, kajti pravi nam, da je nekdaj stala tam bržkone beseda »Veteranen«. Torej ne le, da se staro društvo boji, da bi je kdo zamenjaval z novim, ampak staro društvo ne pripoznava novemu več niti značaja — veteranskega.

Ne upamo si pa izrekati sodbe, da-li je tako razmerje med dvema veteranskima društvoma tudi — potrijotično?! Naša priprosta, če tudi morda po sodbi kakega novega veterana n e p a t r i j o t i č n a glava

ugiblje tako le: če je bilo novo društvo potrebno, moralo bi je staro spoštovati že iz radi kameradstva in patrijotizma; če pa ni bilo potrebno, potem se ne bi smelo osnovati že patrijotizma in veteranskega kameradstva do starega društva.

Pa prosimo, naj se nam ne šteje v zlo ta opazka, ker ne bi hoteli slišati očitanja, da se nepoklicano utikamo v intimne familijarne zadevice druzih. Prišla nam je tako slučajno v glavo; mi smo hoteli namreč le povedati, kaj staro veteransko društvo piše našemu »Delalskemu podpornemu društvu«' Piše:

»Ugledni odbor
Delavskega podpornega društva
v Terstu

Zgoraj imenovano društvo bode V nedeljo na 24. augusta v vertu od Bergarja pod gradam praznevalo rojstni dan našega presvetlega cesarja, za ta namen se pošlje uglednim društvo vstopnic.

Terst, dne 20. augusta 1902.

u povelju
Sprehar
Tajnik.«

O tem pismecu pa že smemo svobodneje spregovoriti besedo. Tiče se nečesa, kar je naše, kar nam je drago in milo, kakor zenica v očesu, kar je naš zaklad, kar je podstava našemu obstanku: tiče se našega materinega jezika! Čast, pravico in ugled te naše svetinje moramo čuvati.

Zato zahtevamo izlasti od društva, ki je po velikem delu slovensko, ki takorekoč sloni na slovenskem življu, da piše našim društvom v s p o d o b n i s l o v e n š č i n i! Kakor smo se najodločneje uprli preziranju našega jezika od strani novih veteranov minole nedelje, tako se upiramo danes najodločneje pačenju našega jezika od strani starih.

Pa brez zamere: zgodilo se je tako od naše strani iz plemenitega, v očeh koga morda »nepatrijotičnega«, ali vendar-le — najpatrijotičnejega namena: iz ljubezni do sebe, do časti svojega jezika in rodu!

Dobro so mu zasolili! Neki naš trgovec z vinom v Pulju je razposlal s pošto ponudbe na nemškem jeziku. Nekoliko izvodov je poslal tudi v Krakov. Ker pa je Marienburg vsem Poljakom še v preživem spominu, so lepo prezrli ponudbo našega trgovca ter mu jo vrnili s pismom, v katerem mu dajejo tako le lekcijo: Gospod Nemec! Če hočeš, da bomo mi kupovali tvoje vino, pošiljaj nam cenike na poljskem jeziku, v v n e m š k e m j e z i k u p a j i h p o š l j i v M a r i e n b u r g!

»Naša Sloga« pripominja ozirom na ta dogodek: Naj bi ta spremnica osvestila naše ljudi, da bi začeli pošiljati v svet hrvatske (slovenske) ponudbe — prav tako, kakor Nemci pošiljajo v naše kraje nemške, oziroma Italijani italijanske.

Oznanilo. Od c. kr. davčne administracije smo prejeli:

V zmislu § 217 zakona od 25. oktobra 1896, drž. zak., se javno naznanja, da je en izvadek za leto 1902 izdanih plačilnih nalogov za osebno dohodnino gledé davkoplačevalcev za cenilni okraj št. 1 Trst-mesto, in za cenilni okraj št. 2 Trst okolica od dne 2. do 15. septembra 1902 v sobi št. 121 na tukajšnji davčni administraciji o uradnih urah od 9. predpoludne do 2. popoludne izložen na upogled davkoplačevalcem osebne dohodnine rečenih cenilnih okrajev.

Zdravnik dr. Lavrinsich in njegovi klijenti. O škedenjskem okrajnem zdravniku Laurinsichu smo že večkrat pisali in ne treba, da bi ga še posebej predstavljali čitateljem. Gotovo je čitateljem še v spominu slučaj Oblak-Lavrinsich, s katerim se je bavilo vse tukajšnje časopisje in celó mestni svet tržaški. Radi tega slučaja je bil Laurinsich v disciplinarni preiskavi. Gotovo bi Laurinsich sedaj ne bil več v Škednju, da se niso med Škedenjci beračili zanj podpisi. Svarili pa smo že tedaj pristojne oblasti, naj gledajo, kaj delajo in naj ne tirajo našega ljudstva v nesrečo, ker Škedenjci so še vedno »gorčeni na postopanju tega zdravnika. Naši opomini pa so bili seveda glas upijočega v puščavi. In kako ne? Okoličani so Slovenci, vsi odločujoči faktorji na raznih oblastnijah v Trstu pa niso Slovenci in je čisto naravno, da ne morejo imeti srca do tega našega slovenskega ljudstva! Njim je služba ekzistenčni pogoj, ne pa življenska naloga. Plačani bi morali biti le za to, da lahko opravljajo svojo službo, v resnici pa je stvar ravno narobe in oni opravljajo svojo službo le za to, da dobivajo plačo. To se godi povsod, kjer javni funkcijonarji niso izvzeti iz sredine naroda in ne more biti niti pri nas drugače.

Mi smo povdarjali že v slučaju Oblak, kako lahko bi bil prišel gospod Oblak v navskrižje z zakoni, izzvan po postopanju zdravnika, da se ni znal zatajiti in obvarovati pred izbruhom jeze. Ali nas se ni poslušalo. Vsi pa niso Oblaki, vsakdo ni tako trden, da bi mogel brzdati svojo jezo in zato so oblastva dolžna skrbeti za to, da se ljudstvo ne izzivlje in tira v pogubo.

Za Oblakom je prišel slučaj Cebokin. Ta mož je tople krvi in je celó škedenjski policijski nadzornik svaril in opozarjal zdravnika, naj previdno postopa s tem možem, ker je ta bolj razburljivega značaja. Laurinsich pa se menda ni zmenil za te opomine in prišlo je, kar je moralo priti. Cebokina je razdražilo zdravnikovo postopanje in mu je jasno in odkrito v obraz povedal to, kar si sicer vsak človek misli o taki priliki, kar pa je v nasprotju s kazenskimi zakoni.

Včeraj je moral Cebokin radi tega slučaja (katerega smo svoječasno v našem listu obširno opisali) odgovarjati pred tukajšnjim deželnim sodiščem in je bil obsojen na 4-mesečno težko ječo. Kdo pa more biti porok za to, da je to zadnja žrtev nerazumljivega postopanja škedenjskega okrajnega zdravnika, dr.a Lavrinsicha?!

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 21.°8 ob 2. uri popoludne 27°. C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.3 — Danes plima ob 11.07 predp. in ob 5.17 pop.; oseka ob 4.49 predpoludne in ob 4.58 popoludne.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 23. avg. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Molinpiccolo 1, železna blagajna in vozovi; ulica Canale 5, rokovice in manifakturno blago; ulica Sanita, orožje; ul. Barriera vecchia 24, oprema v prodajalnici likerov; ulica S. Antonio 4, vina; ulica del Bosco 30, konj; ulica Tintore 4, hišna oprava; Kontovel, oprema v zalogi in tehtnice.

Društvene vesti.

Predsedništvo »Trgovskega izobraževalnega društva« naznanja svojim odborkom, da bo nocoj 22. avgusta t. l. odborova seja.

Izlet »Velesile« v Kanal. Kakor smo že svoječasno poročali, priredi škedenjsko pevsko društvo »Velesila« povodom jubilejne slavnosti kanalske »Čitalnice« izlet v Kanal. Iz Trsta pa se odpelje dne 7. septembra ob 6. uri in 20. min. zjutraj a ne ob 8. in pol uri zjutraj, kakor je bilo prvotno določeno. Toliko na znanje onim izletnikom, ki bi se hoteli skupno z »Velesilo« odpeljati v Gorico.

O priliki obletnice in dvajsetletnice blagoslovljenja zastave »Del. podp. društva« so darovali oziroma preplačali vstopnino sledeči gg.: Anton Žitko 2 K. Fran Triler 20 st., And. Jakolin 20 st., Ant. Zlobec 20 st., Drag. Dekot 2 K, Ivan Kosič 60 st., Ernest Volarič 60 st., Srečko Bartel 2 K, Vekoslav Kodrič 20 st., Marija Počkaj 1 K, Štefan Nussdorfer 20 st., Ivan Treven 60 st., Fran Godnik 40 st., Gulič 60 st., Ant. Bezek 40 st., Ant. Murovec 20 st., Marija Mahne 20 st., Ant. Mahne 40 st., Suban 40 st., Ivan Simončič 20 st., Matko Mandič 1 K 60 st., Anton Turk 1 K, Štefan Blažič 60 st., Ivan Žagar 20 st., Matevž Vatovec 40 st., N. N. 20 st., N. N. 20 st., Babič 20 st., N. N. 20 st., Fran Bernetič 20 st., Josip Jaklič 30 st., Štefan Cotič 80 st., Luka Seražin 1 K, dr. Fran Mandič 1 K 60 st., Ivan Gorjup 60 st., N. N. 10 st., Josip Hajpel 20 st., Fran Žitko 60 st.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Lojalnost Italijanaševa**. Iz Pazina javljajo:

Predminole nedelje je puljsko društvo »Democratica« priredilo izlet v Pazin. — Ker pa so imeli istega dne tudi hrvatski ditaki sestanek v Pazinu, ker je bila istega dne zabava v čitalnici, a v novem Pazinu je bila nova maša — so se italijanski junaki in junakinje prestrašili tako, da so že videli najetih par sto hrvatskih kmetov, ki jih bodo neusmiljeno pobijali. V tem strahu — junakov je znani puljski Italijan z imenom dr. Stanič jel milo prositi, naj se vpliva od naše strani, da bodo dijaki mirni in da bo narod miren, tako, da ne bo pravokacije od nobene strani. Naši so obljubili, da se niti na ulico ne prikažejo in so tudi držali besedo! A italijanski izletniki? Ko so se napili, so začeli izzivati in prepevati izzivalne pesmi. Neka skupina je na sprevodu pevala znano »Marameo«. In to bili so — učitelji, a njim na čelu, dajaje znamenja s palico — neki uradnik davčnega urada v Pulju.

To je laška lojalnost: najprej apelirati na slovansko miroljubje, a ko ni več nevarnosti — provocirati in žaliti, zanašaje se zopet na slovansko nebeško potrpežljivost.

× **V Pulju** so ustanovili novo društvo »Circolo cattolico di lettura a Pola«. Pravila so že potrjena.

× **Iz Kanala**: Tukajšnje vojaško veteransko društvo je imelo v nedeljo dne 17. t. m. tombolo s plesom, ki se je vzlic neugodnemu deževnemu vremenu vendar dobro obnesla. Tolike udeležbe nismo pričakovali.

Zato smatramo za svojo dolžnost, da vsem onim gospodom udom in neudom, ki so nam na kateri si bodi način kaj pripomogli, v denarju ali z blagom, izrečemo na tem mestu najtoplejo zahvalo.

Hvala tudi uredništvu »Edinosti«, ki nam je šlo na roko.

Vesti iz Kranjske.

* **Znamenje časov**. Ljubljanska realka bo praznovala letos, kakor čitamo v »Slov. Narodu«, in sicer 4. oktobra petdesetletnico svojega obstanka. Dasi zavod v jezikovnem oziru nikakor ne zadostuje potrebi, vendar bi se gotovo tudi nekdanji slovenski dijaki tega zavoda udeležili 50 letnice in bi ta ali oni tudi kaj prispeval za nameravano jubilejsko ustanovo. Žal, da se kaže, kakor bi se hotelo Slovencem udeležbo onemogočiti. Odbor za to slavnost razpošilja namreč s a m o n e m š k a v a b i l a in tudi vse priprave kažejo, da bo slavnost imela n e m š k i z n a č a j, — kar je za Slovence naravnost žaljivo. Realka ni nemški zavod, ampak učni zavod, na katerem je vsled krivice in nasilnosti učni jezik nemščina, in ker ta učni zavod služi tudi Slovencem, imajo ti pravico zahtevati, da se jih spoštuje in da se pri taki slavnosti varuje načelo ravnopravnosti.

In vendar se ne spoštuje in ne varuje. To je vidno znamenje sedanjih časov, le da ga mi Slovenci nočemo umeti.

Razne vesti.

Štirje izposojeni »bonžurji« na kraljevem zajutreku. Nedavno sprehajal se je na obrežju v Ostende neki jako poznan, odličen Parižan, ko mu je prišel nasproti belgijski kralj, s katerim sta se že iz Pariza dobro poznala. Ko sta se pozdravila in nekaj pomenila, povabil je kralj Parižana za drugo jutro na zajutrek. To povabilo je Parižana seveda zelo veselilo, a spravilo ga je v nemalo zadrego, ker ni imel seboj svojega »bonžurja« t. j. črnega, zadej striženega jopiča, katerega se mora obleči za tako priliko. Premišljujé, kako bi se rešil iz te zadrege, zagledal je ravno mimogredočega »oberkellnerja« svojega hotela, kateri je imel na sebi jako eleganten, skoraj popolnoma nov »bonžur«. Stopil je k njemu in kmalu sta se dogovorila, da natakar posodi Parižanu svoj »bonžur«. O tej priliki pa je Parižan izvedel, da je natakar posodil jeden svoj »bonžur« v isti namen tudi nekemu zelo poznanemu bankirju iz Elzasa. Kmalu na to je srečal Parižan nekega svojega prijatelja, kateri mu je tudi povedal, da si je od župana, katerega slučajno pozna, izposodil »bonžur« za kraljevi zajutrek, na katerega je bil tudi on pozvan. »To je pa vendar čudno«, si je mislil Parižan, »sedaj pojdejo že trije izposojeni »bonžurji« na kraljevi zajutrek«. Kmalu za tem je bila veča družba gostov zbrana pri belgijskem kralju na zajutreku, kjer so se prav dobro imeli. Našega Parižana pa je posebno bodlo v oči vedenje nekega londonskega lorda, ki je sedel kakor lipov bog in se gibal nerodno, kakor kak kmet. Parižan je to vedenje pripisoval znani angležki neokretnosti, a kmalu je izvedel resnični vzrok. Lordova soproga, ki je sedela zraven Parižana, pošepetala mu je na uho, da si je njen mož moral izposoditi svoj »bonžur« od hetelirja, ker ni imel svojega seboj, ter da se tako neokretno vede, ker mu je »bonžur« pretesen in se boji, da mu poči. Parižan si je o tem mislil: »torej štev. 4.«! in se glasno zasmejal. To je kralj zapazil in je hotel izvedeti povod temu smehu. Ko je družba izvedela o štirih »izposojenih bonžurjih«, spustila se je v glasen smeh, ki je pa postal še glasnejši, ko se je lordu vsled smejanja zgodilo to, česar se je bal — počil mu je »bonžur«.

30.000 kron znaša glavni dobitek »Olomuške razstavne loterije«. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje n e p r e k l i c o d n e 25. s e p t e m b r a 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% o d b i t k o m.

Brzojavna poročila.

Črna vojska.

DUNAJ 22. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja cirkularno naredbo ministerstva za deželno brambo od 16. t. m., ki odreja, da v slučaju sklicanja črne vojske pod orožje, imajo črnovojniki brez ozira na to, kje bivajo, in ne da bi se zglasili pri županu, oditi naravnost na oboroževalno postajo, oziroma na črnovojniško okrajno poveljstvo (ekspoziturо).

Novi tajni svetniki.

DUNAJ 22. (B) »Wiener Zeitung« objavlja podeljenja dostojanstva tajnega svetovalca namestniku tirolskemu, baronu Schwarzenau-u, namestniku dalmatinskemu, baronu Handelu, deželnemu predsedniku šlezkemu, grofu Thun-Hohensteinu, FML. Karlu Horsetzkemu, vojaškemu poveljniku v Zadru, in FML. Henriku v.t. Pitreichu, načelniku generalnega štaba.

Potovanje italijanske kraljeve dvojice v Pariz.

PARIZ 21. (B.) Iz Rima se poroča, da italijanska kraljica obišče Pariz meseca marca prih. leta.

Dogodki v južni Afriki.

ST. HELENA 22. (B.) Danes je na parniku »Canada« kakih 1000 Burov odšlo v južno Afriko.

Pogajanja z Ogersko.

DUNAJ 22. (B.) Ob 9. uri predpoludne so pričele nagodbene konference obeh vlad. Istih se udeležujejo ministerska predsednika Szell in Koerber, ministra financ Böhm Bawerk in Lukacs, ministra za trgovino Lang in Call, minister za poljedeljstvo Daranyi, kakor tudi obojestranski strokovni referenti. Posvetovanja se vrše o vsem kompleksu nagodbenih vprašanj.

DUNAJ 22. (B.) Skupne ministerske konference so trajale do ½ 1 ure popoludne in so potem nadaljevale.

Nesreča v premogovniku.

MOSTI 22. (B.) Sinoči po 7. uri so ponesrečile 4 ženske pri Rihardovem rovu, kjer so nedovoljeno pobirale oglje. Pale so v vodo. Dosedaj so izvlekli le truplo ene ženske. Iskanje ostalih so morali opustiti, ker je navstala noč.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)

vpisana zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidarnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — **Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenčne cene.**

Album pohištev brezplačen.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

T R S T

TOVARNA:	ZALOGE:
Via Tesa, vogal Via Limitanea	Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO

Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Kompanjona

(tajnega)

išče neki tržaški trgovec za novo trgovino v najlepši poziciji mesta in ki obeča, da bo najlepše vspevala in primašala primerne dobičke. Kompanjon naj razpolaga kapitalom 10.000 gld. Več se izve v upravništvu tega lista.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

TRST

TRST

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvirni narisi, načrti za sobe na zahtevanje — — — — — — brezplačno. — — — — — —

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2,000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju ženitve ali prehoda v vojake zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri štv. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici **Bastione štv. 2** nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje

Dečka z dežele

14—16 let se išče za neko žganjarijo v mestu. Natančneje se poizve v našem upravništvu.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

novo

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Srečkanje

nepreklicno

25. septembra 1902.

Glavni dobiček

kron **30.000** kron

Olmuške rastavne srečke

po 1 krono

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & C.o, Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan v Trstu.

Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

Svilene plinove MREŽICE!!

„ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti

po **35** in po **50** nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

„VERITAS“

koncesijonirana pisarna za trgovske informacije

Centrala:

Squero nuovo 13, II. TRST **Squero nuovo 13, II.**

Telefon štv. 845. *Telefon štv. 845.*

Prospekti brezplačno in poštnine prosti.

Zastopstvo v vsehmestih svetà.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v zmislu gesla: **Svoji k svojim!**

Stanje hranilnih vlog: **15 milijonov K.**

Rezervni zaklad: **okroglo 350.000 K**

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobiva se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka **3 K 50** stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatcu

(Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogibije ponarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in tvrdko.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcem.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolše kakovasti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatanneje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. — **Najfineje testenine**, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsa, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na			V napoleonih na		
4-dnevni	izkaz	2¼%	30-dnevni	odkaz	2%
30- „	„	3¾%	3-mesečni	„	2¼%
			6- „	„	2½%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. **V napoleonih** brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropav Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1‰ provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berolinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke **italijanske** v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati da. sre brni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb

---

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti giedališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje

proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in reserva društva dne 31. decembr 1892.:

Glavnica društva	gld.	5.000.000·—
Premijna reserva zavarovanja na življenje	„	13,326.346·98
Premijna reserva zavarovanja proti ognju	„	1,632.248·22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	„	49.465·07
Rezerva na razpolaganje	„	500.000·—
Reserva zavarovanja proti premijnjan u kurzov, bilanca (A)	„	333.822·42
Reserva zavarovanja proti premijnanju kurzov, bilanca (B)	„	243.331·8
Reserva specijalnih dobičkov zavarovanja na življenje	„	500.000·—
Občna reserva dobičkov	„	1,187.164·86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).